

לא טוב היות הצבא לבדו אעשה לו עזר כנגדו

דימוי האויב אינו עומד בפני עצמו, והוא אינו מטרה בפני עצמה. המטרה היא לאמן את הכוחות באופן שידמה קרב בצורה המדויקת ביותר

בתוכנות הסיכום וללמוד מהן, על תהליך הלמידה ועל ההשפעה שלהם על התמרון. הבנתי שבתרגיל חווייתי חוויה ייחודית, שהביאה ללמידה מעבר לזו שנחשפתי והייתי רגיל אליה בתפקידי הקודמים.

בעקבות זאת הגעתי לשתי תוכנות מרכזיות:

1. גודל הפער בו הייתי מצוי ביחס להבנת האתגר המבצעי והבנת האויב.
2. עליי למצוא כיצד מביאים את המפקדים, בעיקר במערך המתמרון, לחוות חוויה מבצעית שונה וייחודית, שתאפשר גם להם להבין משהו אחר על האויב ועל אתגרי הלחימה מולו. חוויה שלדעתי איננו מצליחים להעביר באימונים "הרגילים", אותם אנו מרכיבים לבצע.

האומץ לחולל שינויים

לקחת תחומים שהיו נטולי חיים רוב השנים ולהפכם לנושאים משמעותיים אינו דבר קל. כזה הוא תחום דימוי האויב (שנקרא בעבר "בימוי אויב"). בשנים האחרונות השתנתה המציאות בשדה הקרב. האויב משתנה והופך עם השנים לגוף מתוחכם יותר שפועל הפוך מן הצורה שהורגלנו אליה עשרות שנים; הוא אינו מעמיד אתגר דומה ושבלוני כבעבר. ההצלחה באימונים אינה נמדדת בהכרח בכמות הפגיעות במטרות הקרטון או בשלדות הטנקים ברכס הרחוק, אלא במשהו אחר – חמקמק יותר, נסתר יותר, חכם יותר, מאתגר יותר. עם זאת, תחום דימוי האויב כצה"ל בכלל ובורוע היבשה בפרט מתחיל לקבל מעמד

החטיבה חשיבה אמיתית, מאתגרת ומרתקת. האויב סיפר את הסיפור שלו ולראשונה הבנו באמת את החזקות והחולשות שלו, את מי שהוא באמת". (תרחיש דמיוני של סיכום תרח"ט, רמת הגולן, אוקטובר 2025).

בכמה אימונים היית, כמפקד, בסיטואציה שבה הבנת "משהו אחר", שונה, מאתגר, כזה שלא התאמת עליו, לא חווית כמוהו? כזה שהוריד לך את האסימון, שאפשר לך להבין טוב יותר את האויב, "להיכנס לראש" שלו, לחשיבה שלו?

נסה לספור, לכמה הגעת? כנראה לא הרבה. נסה לשחזר אילו אימונים או קרבות בנו אותך יותר? מתי אפקט הלמידה היה משמעותי יותר? צורב יותר? כואב יותר? גבוה יותר ועוצמתי יותר? כזה שצרב בכ היטב את האירוע, שכגלגלו לא תחזור לנוע בוואדי כמו שנעת באותם רגעים, כזה שהוכיח לך שתחבולה צריך לתכנן ולא לכתוב על הפקמ"ב (פקודת מבצע) כדי שהמפקד יאשר? תחשוב.

אפקט ההתנסות והחוויה

לפני זמן מה התבצע בורוע היבשה תרגיל משמעותי, שמטרתו הייתה לבחון את פעילות צה"ל בזירת לחימה, נגד כוחות דימוי אויב שנערכו בשטח. בתרגיל זה זכיתי לפקד על כוחות דימוי האויב, בתפקיד המקביל למג"ד בצה"ל.

בתום התרגיל כתבתי סיכום נרחב בראי "האויב", ולאחר כמה שבועות ביקש ממני מפקד פו"ם, תא"ל אורי בן-מוחה, להתמקד

"זה היה אחד האירועים המאתגרים שחוויתי", סיכם המח"ט בתום רצף הקרבות. "האויב שעמד בפנינו היה תחבולני, עיקש ולא עשה הנחות אף לא לרגע. ניתוח השטח והאויב של כוחותינו בנוה"ק קיבל את מלוא ה'פירבק' מהאויב, שלא נשאר חייב. המפקדים, מהמ"כ שנע בוואדי הסבוך ועד הטנק שעלה לעמדות, הבינו מהר מאוד שהאויב לא פראיר. שהוא צופה, מביט בנו ומבין את צעדיונו.

"מנגד, עוצמתנו באה לידי ביטוי כראוי. כשפעלנו נכון – הצלחנו, כשטעינו – זה היה כואב. הטנקים והרק"ם פעלו כמו בספרים, לחיוב ולשלילה, אותגרו מאוד ונעמדו מול מצבים שראינו באירועים דומים בלבנון ובעזה. אמצעי האיסוף החדשים, הרוכ"ש והמזל"טים, נעמדו מול סיטואציות שלא היו מביישות אף אירוע מבצעי.

"באירועים שבהם נדרשנו לפינוי מוסק, אם לא ניתחנו כראוי את אזור הנחיתות ונתנו מענה מבצעי ראוי – מסוקינו נפגעו או בלית ברירה נאלצנו, ללא הנחות, למצוא פתרונות יצירתיים אחרים.

"התחבולה שתכננו בעמל רב באה לידי ביטוי. כשהמ"פ 'קיצר דרך' ונע לא כפי שתוכנן, הוא חטף. וכמו אבן שנזרקת למים, תוצאות הפלוגה והנפגעים הרבים נתנו את אותותיהם במהרה". "אני רוצה לסיים", ציין המח"ט, "בכך שמערך הבקרה והשיפוט הדיגיטלי והאנושי עשה את עבודתו כראוי. לאחר שמענו את הסיכום של מפקד האויב שלחם מולנו, לא היה לי צל של ספק שהתנהלה מול המנוע העוצמתי של

תרג"ד גדעון של חטיבת גולני. "לא נתקלתי במקרים
שעומד מולי 'מפקד האויב', נלחם מולי ומספר לי את
הסיפור שלו, את זווית הראייה הייחודית שלו". צילום: דו"ץ

תרגיל מ"פיים מג'דים. דו"צ מנוהל יהיה פחות דומה למצב האמת, האתגר המבצעי האמיתי: צילום: דו"ץ

שתחום זה הוא נטל על המפקדים, ולא נתפס כגורם משפיע וכמכפיל כוח כחלק מכשירות הכוחות למלחמה. לרוב, פריסת האויב בתרגילים אינה שיקול מבצעי עבור הכוח ה"כחול", ואינה משקפת לו לאחר התרגיל אם הוא ניתח את האויב באופן מיטבי, אם התחבולה שבחר אכן הצליחה ואיזו מהפעולות שאותן נקט גרמו לאויב לעשות טעויות טקטיות שהיוו יתרון מבצעי לכוח ה"כחול", לדוגמה להתגלות כשלא היה צריך. מח"ט סער מגולן, אל"ם רומן גופמן, התבטא בנושא: "הכלים שיש ברשותנו לייצר אימון מרמה מציאות, כזה שיגרום למפקדים שלנו להבין את האויב ואת עקת הקרב, הם נמוכים מאוד עד בלתי-יקיימים. זה מה שחסר היום – היכולת לרמות את האויב באופן שיגרום למפקדים להבין את האיומים באמת, כפי שהם במציאות. אימון שאינו מרמה מציאות, מרמה את מה שאנחנו מאוד נזהרים ממנו – 'החוויה ההפוכה'. אנו מדמים עצמנו לכוח שהוא בלתי-מנוצח". אלוף אביב כוכבי כתב: "אנחנו מתאמנים

- של הכוח "האדום".
3. חשיפת חולשות של הכוח ה"אדום" ושל הכוח ה"כחול", ובכך סיוע להשתפר.
  4. שיפור הכשירות של הלחימה ה"כחולה" ושל הכוח המדמה "אדום".
  5. האצת תהליכי הלמידה בכל הרמות.
- תחום דימוי האויב בצה"ל בכלל ובזרוע היבשה בפרט מתחיל לקבל מעמד שונה מבעבר**
6. מהווה מְרָאָה ל"כחול" – "עזר כנגדו".
  7. מספר את החוויה "האדומה" והופך אותה לתוכנית "כחולה".
  8. תרגול אויב איכותי מעניק כלים חיוניים ביכולת הכרעת האויב.
- למרות כל זאת, במקומות רבים אנו רואים

שונה מבעבר. יש יחידות, גם אם מעטות, שרואות בדימוי האויב תחום משמעותי יותר שמעניק כלים חשובים למתאמן. התייחסות מפקדים בכירים בימים אלה לתחום זה חיובית מבעבר. לדוגמה רח"ט יבשה לשעבר, תא"ל (מיל') עינב שלו, טען כי: "השינוי העיקרי במודיעין המבצעי הוא בדרג על תרגול כוח "אדום" (דימוי האויב) לצד כוח "כחול" (דימוי כוחותינו) בכל תרגיל [...]. כוח "כחול" יתמודד עם כוח אויב מציאותי ומאתגר, הפועל עליפי תורות הלחימה של האויב [...]. כוח "אדום" ילמד כיצד פועל כוח אויב 'דרך הרגליים', ויבחן על רמת הדימוי אליה הגיע כפי שנבחן הכוח ה"כחול". תא"ל ע'סאן עליאן, כששירת כמח"ט גולני כתב: "החטיבה השקיעה מאמץ בתכנון דימוי האויב, באימון הושם דגש משמעותי על דימוי האויב בתרגילים [...]. דימוי האויב אתגר את הכוחות באיתור האויב, והביא לשינוי קצב הלחימה, להתאמת הסד"כ שתוקף, לשינוי היחס בין הכוח המחפה למסתער". בדרג המג"דים, בתקופה האחרונה אנו ערים למקרים שבהם מפקדים מציינים בסיום תרגיל הכולל דימוי אויב (הפועל בהתאם לתו"ל ומאתגר באופן אמיתי את ה"כחול") כי המפגש עם ה"אדום" היה לא רק מלמד ומאתגר בהיבט המבצעי, אלא היה חוויה מבצעית ייחודית שתרמה להבנת האויב שלהם. לדוגמה, מג"ד גדעון, סא"ל אבישי ברוקנטל, בסיכום תרגיל עם מפקד דימוי האויב ציין כי: "זה היה מדהים, לא נתקלתי במקרים שעומד מולי 'מפקד האויב', נלחם מולי ומספר לי את הסיפור שלו, את זווית הראייה הייחודית שלו". "השיטה הכי טובה להבין אויב היא להיות אויב", סיכם אחד המ"פים בתרגיל. "מעולם לא הבנתי אויב כפי שאני מבין אותו כיום. בסיכום עם הכוחות שלי בתרגיל, הדברים הבולטים שעלו היו שהבנת האויב הגדילה את עצמה בשבוע זה באופן משמעותי". בשנים האחרונות, בתרגילים בהם דימוי האויב היה איכותי ומקצועי וסביבת האימונים דימתה את שדה הקרב בצורה איכותית, דימוי האויב נערך בשטח מדמה בהתאם לתו"ל ולהיגיון מבצעי ופעל בהתאם לשיקול דעת – הלמידה התעצמה והעניקה כלים רבים:

1. כיוול הציפיות מהמפגש עם האויב במציאות – לא להעצימו ולא לזלזל בו, כנ"ל לגבי היכולות שלנו.
2. חידוד המחשבה דרך תוכנות, תהיות, טריגרים וצי"חים בדבר דרכי פעולתו

זה יהיה פחות דומה למצב האמת, האתגר המבצעי האמיתי.

דו"צ חופשי

המונח דו"צ חופשי מטעה ונראה כי הכוחות פועלים כאוות נפשם ללא עקרונות וללא חוקי משחק, אך לא כך הדבר. דו"צ חופשי מחייב פעולות ועקרונות ברורים על-פי התו"ל, הן לכוח ה"כחול" והן לכוח ה"אדום". הוא "חופשי" בכך שנותנים לכימיה של המפגשים בין הכוחות להתבצע כביכול ללא הפרעה (ראו תרשים 2).

דו"צ חופשי יתנהל בגישת "פיקוד משימה", בה מערכת הבקרה והשיפוט ממקדת את

דו"צ חופשי מאפשר לדמות מצב אמת בצורה טובה יותר ולא לעשות הנחות לאף צד

הלמידה ואת ניהול התרגיל במפגש בין הכוח ה"כחול" לכוח ה"אדום".

דו"צ חופשי מתאים יותר לתרגילים בהם דגש הלמידה הוא על הגברת המיומנות והכשירות המנטלית להתמודד עם אי-ודאות על-ידי נקיטת יוזמה, תחבול תחבולות, התאוששות מהירה מכישלון, הסתגלות לשינוי, ניצול מרבי של נקודות התורפה של האויב ושל יתרונותינו, וכדומה.

הוא מאפשר לדמות מצב אמת בצורה טובה יותר ולא לעשות הנחות לאף צד.

מנהלי התרגיל יידרשו לתת לכוחות "להתנגש" ולאטגר זה את זה. "המערכת" תעצור את אחד הצדדים במידה והוא יחרוג מכללי המשחק, לדוגמה, חריגה מן התו"ל. מצב זה יהיה בהכרח דומה הרבה יותר למצב האמת ולאטגר המבצעי האמיתי. חשוב לציין, כי מרכז הכובד בדו"צ חופשי יהיה לרוב על למידה מתוך החיכוך.

דו"צ "חופשי מנוהל"

מדובר בהצעה מעשית לשינוי המינוח בין גישות הניהול של דימוי האויב המאופיין בצורה הבאה: דו"צ זה מאפשר לקבוע שהמפגש בין הכוח ה"כחול" לכוח ה"אדום" מתבצע באופן חופשי, כפי שהוגדר לפני כן, אך מנהל התרגיל יסיט את הבקרה והמיקוד לאחד מהצדדים על-פי שיקול דעתו, כהתאם להישגים הנדרשים שנקבעו מראש (ראו תרשים 3).

אחת הדרכים העיקריות לאפיין אימון שבו נכון או שגוי "להשתמש" בדימוי אויב בתרגילים, היא לבחון מהו ההישג הנדרש לתרגיל. ברצוני לתת ניסוח שונה, שיאפשר למקד בצורה טובה יותר את סוג האימון להישג הנדרש.

דו"צ מנוהל

זוהי דרך פרטנית וריכוזית המנוהלת על-ידי מנהלת תרגיל (ראו תרשים 1). דו"צ מנוהל מתאים לתרגילים בהם דגש הלמידה אינו בנוי על "הפתעה" בעיקרו, אלא על הגברת המיומנות במימוש נהלים המוכרים לנו טרם התרגיל.

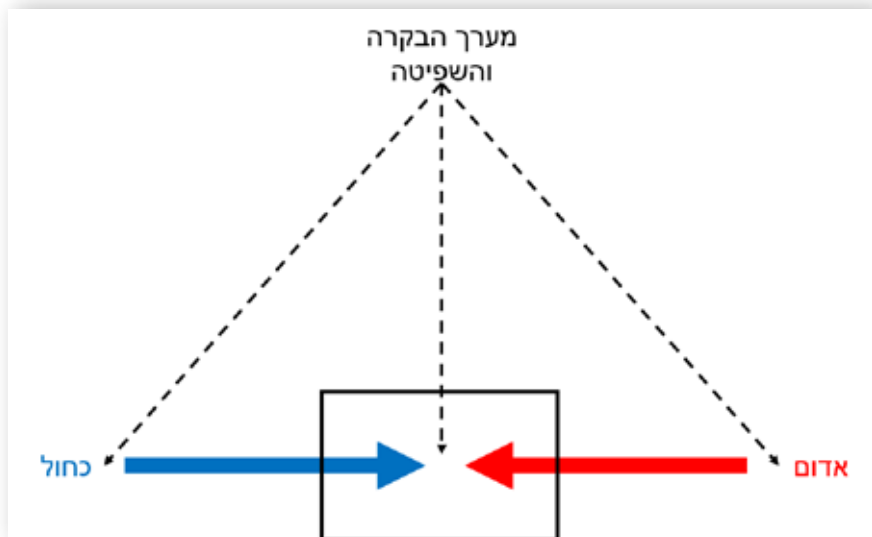
מערך הבקרה וניהול התרגיל ימקדו את ההישגים הנדרשים בתרגיל בעיקר עבור הכוח ה"כחול". מטרת התרגיל היא לבחון את ההתמודדות של הכוח ה"כחול" בתרגיל, מול ההישגים הנדרשים שנקבעו. הכוח ה"אדום" נמצא על מגרש המשחקים כדי לגרום ל"כחול" לבצע תהליכים מבצעיים ותו לא. הכוח ה"אדום" לעיתים לא יפעל כהתאם לתו"ל, אלא כהתאם להישג הנדרש אותו רוצים לבחון אצל הכוח ה"כחול". מצב

ב'בריכת מים רדודים'. נדרש שינוי רדיקלי – חייבים לעבור ולהתאמן ב"ים סוער", או לפחות הכי קרוב לכך. [...] מפקדים לא מתרגמים את ההבנות לעיצוב שדה אימונים מדמה. [...] ישנה העדפת תרגילי אש על פני תרגילים עם דימוי אויב. [...] ההשקעה בייצוג האויב בתרגילים לא מספיקה – הייצוג לא מספיק מבוז, לא מספיק מתקיף ולא איום נ"ט או תמ"ס מהרכסים והמכנים בטווחים של מספר קילומטרים".

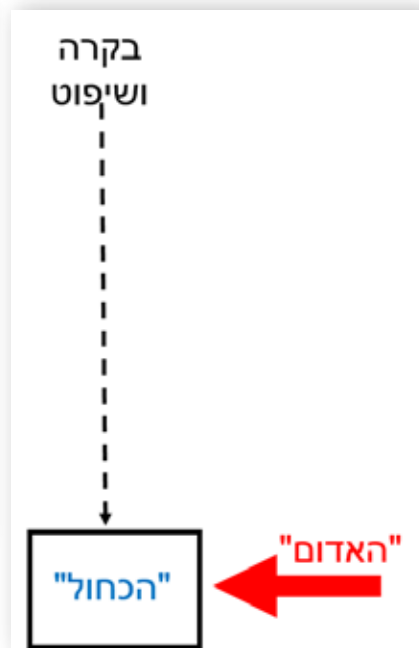
כלים מעשיים לתכנון ולאיוון מדמה מציאות

בטרם נגיע ל"אידיאל" – לתוצאה הרצויה, אבקש להציג כמה עקרונות חיוניים וכן כלים מעשיים-עכשוויים לבניית אימונים מקצועיים מדמי מציאות. זאת תוך דגש על תחום דימוי האויב:

- ⊕ החשיבות בקביעת הישג נדרש לתרגיל וקביעת סוג התרגיל.
  - ⊕ אופן הכנת הכוחות, תהליכי הלמידה והסיכום המשותף.
- קביעת הישג הנדרש לתרגיל

תרשים 2: דו"צ חופשי. מתאים יותר לתרגילים בהם דגש הלמידה הוא על הגברת המיומנות והכשירות המנטלית להתמודד עם אי-ודאות

תרשים 1: דו"צ מנוהל. דרך פרטנית וריכוזית המנוהלת על-ידי מנהלת תרגיל

ל"אדום" ול"כחול" יחד. מפקדי הכוחות השונים יצביעו על נקודות חוזק וחולשה שלמדו על אודות הכוח הנגדי ועל הכוח שלהם כתוצאה מהחיכוך. בשלב זה נמרדת הצלחתו של ה"אדום" בכך שהוא נדרש לשקף ל"כחול" מהלכים לחיוב ולשלילה מראייתו כאויב בתרגיל. מפקד הכוח ה"אדום" ידבר על תהליך הלמידה שלו מהיותו כוח "אדום". בכל הנוגע למערך השיפוט והבקרה ולתמונה המודיעינית השלמה, אלה המלצותיי:

- ➊ מפגש "כחול" מול "אדום" אינו עומד בפני עצמו. כל מפגש שכזה ללא מערך בקרה ושיפוט מסודר ומתוכנן, עלול בסבירות גבוהה לגרום לכשל בתרגיל ובעיקר לפגיעה באמון ובלמידה ההדרתית בין הכוחות.
- ➋ בתרגיל דו"צ חופשי בין כוח "כחול" לכוח "אדום". מערך זה הוא קריטי והוא כאחד הכוחות בתרגיל.
- ➌ לחיבור בין המודיעין ובין מפקד הבקרה וכוחות דימוי האויב, בעיקר בתרגילי דו"צ חופשי, קיימת חשיבות רבה על-מנת לטייב את סגירת המעגלים לכל אירוע.
- ➍ בתרגילים רבים, במיוחד בתרגילי חטיבה ומעלה, נוכחנו לראות כי לא הייתה "תמונה מודיעינית שלמה" לכוחות ה"כחול" והאדומים – דבר שיצר מפגש מלאכותי בין הכוחות. לעומת זאת, כאשר בוצעו תהליכים סדורים של העברת מידע שנחקר לכוח ה"כחול" ובהתאם לכך נפרס הכוח ה"אדום" בשטח – היה המפגש בין

- למלחמה, לפיכך ההכנות של כוח זה למשימת דימוי האויב נדרשות להיות בהתאם, באופן ממוקד ומקצועי העונה לאפיון היחידה המתאמנת ולהישגים הנדרשים של התרגיל. להלן המלצה למטלות העיקריות אליהן נדרש כוח דימוי האויב כחלק מההכנות למשימתו:
1. תכנון המשימה הכולל שיבוץ הכוחות בהתאם לתו"ל.
  2. חלוקת האמצעים בהתאם לשיבוץ הקרבי.
  3. לימוד התו"ל באופן ממוקד ומקצועי ואימון הכוחות למשימתם.
  4. ניתוח השטח וארגון השטח.
  5. כתיבת "פקורה אדומה" ואישורה על-ידי רמ"מ יחד עם קמ"ן היחידה.

דרג המ"פ עד דרג המח"ט
נדרשים לבצע תרגילים איכותיים
כמפקדי אויב, לרבות נוה"ק
וניוה"ק במקביל להכשרתם

6. יצירת הלימה בין שכבות המידע במערכות המודיעין והאג"ם השונות ובין תכנון הכוחות ה"כחול"ים והאדומים בתרגיל והיערכותם.
- בתום התרגיל יבוצעו תחקירים משלימים באופן הבא: תחקיר פנימי לכוח ה"כחול", תחקיר פנימי לכוח ה"אדום", ותחקיר משותף

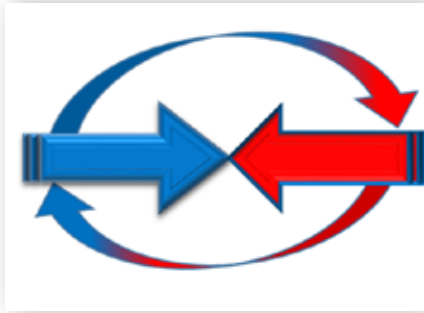
לדוגמה: הדו"צ יהיה "חופשי מנוהל", ובשלב ההתקדמות אל היעד יפחן האם יש ביכולתו של הכוח ה"כחול" לזהות את מאמצי הכוח "אדום" הקרמיים הפרוסים בשטח ולשם יכוונו הבקרה, השיפוט, החניכה וכדומה. לשם כך יוגדרו תחילה לכוח ה"אדום" נקודות בהן הוא ייפרס בשטח, גם אם תו"לית הוא לא היה פועל כך. לדוגמה: התמודדות הגדוד עם מארב מכוון על הציר הגרודי.

על-מנת שמפגש בין הכוח ה"כחול" לכוח ה"אדום" בתרגיל ימָצה את עצמו ולא יבוזבז לריק, יש להיערך אליו ראשית בהגדרת ההישג הנדרש ובהגדרת סוג האימון הן כלפי ה"כחול" והן כלפי ה"אדום".

המלצתי לקביעת שיטת האימון היא כזו: בתרגילים שבהם יש מטרה וערך למפגש בין ה"כחול" ל"אדום" – התרגילים יהיו בסד"כ "כחול" ו"אדום" מלא, בשיטת דו"צ חופשי או חופשי מנוהל. בתרגילים בהם לא נמדד או לא ניתן למדוד את המפגש בין הכוחות כדוגמת תרגיל שלדי – נכון יותר לבצע את התרגיל כדו"צ מנוהל על-ידי דימוי אויב שלדי.

הכנת כוח דימוי אויב באופן מקצועי וממוקד למשימתו

ההנחה כמאמר זה היא שדימוי האויב הוא מכפיל כוח משמעותי של כשירות הכוחות

תרשים 4: הסיקולציה. על כל מ"מ, מ"פ ומנ"ד להתנסות בשני הכוחות

שיהפוך לאיכותי, ללא יכולת להתחמק לבינוניות ולאיוונים של "כאילו". זאת לצד טכנולוגיות מתקדמות למדידת מפגש איכותי וקטלני, מערך בקרה ושיפוט מתקדם ומקצועי, תשתיות מדרמות וכוחות דימוי אויב המוכנים היטב למשימתם – מקצועיים ונמרדים במשימתם באופן מלא.

סיכום

דימוי האויב אינו עומד בפני עצמו, והוא אינו מטרה בפני עצמה. המטרה היא לאמן את הכוחות באופן שידמה קרב בצורה המדויקת ביותר.

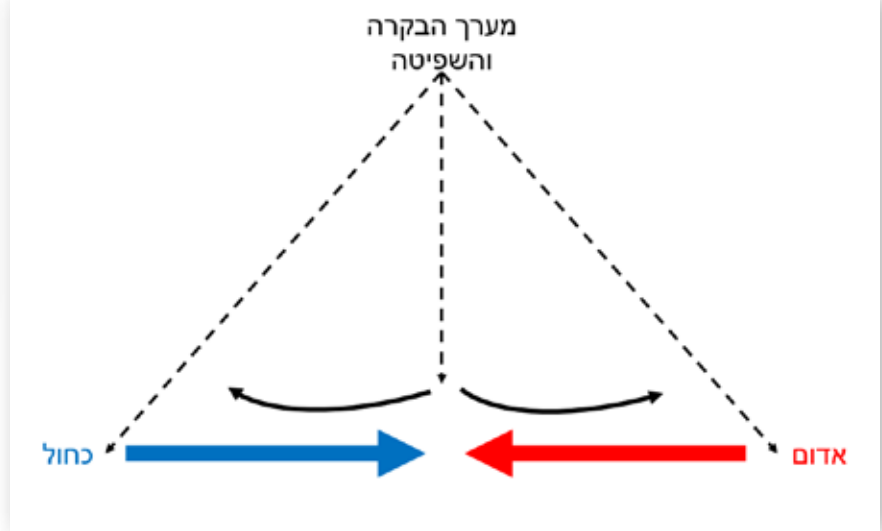
דימוי האויב הוא מכפיל כוח משמעותי לכשירות הכוחות למלחמה

עם זאת, המפקדים נדרשים להקדיש לחלק של דימוי האויב מקום חשוב ומהותי יותר. זהו תהליך ארוך הנדרש לבוא לידי ביטוי ראשית כל באיוונים, בקורסי הפיקוד ובהכשרות, עד שההרגל יהפוך למציאות.

איננו בוחרים את האויב. איננו בוחרים אותו במלחמה וכפועל יוצא גם לא נכון "שנבחר" או "נצמצם" אותו באיוונים.

האם ניתן לנצח את האויב במלחמה בלי לעמוד באיוונים באתגר המאפשר כישלון, כפי שהוא מאפשר אותו במלחמה? זאת ניתן לעשות, בעיניי, עלידי אימון מדרמה

מציאות, מתוחכם ומאתגר הרואה את ה"שלם" – את 2 הצדדים – בעוצמתם ובתחכומם כפי שנפגוש במלחמה.

תרשים 3: דו"צ חופשי מנוהל. הצעה מעשית לשינוי המינון בין גישות הניהול של דימוי האויב

שוברי שוויון, מאתגרי חשיבה, מצריכים יציאה מנטלית מן הקופסה, קשים, אכזריים, בונים איתנות מתוך מפגש משברי. איוונים המאפשרים את המשבר כפי שהם מאפשרים את הצמיחה ממנו, מרמי מציאות ברמה הגבוה ביותר ויוצרים חיכוך פורה ומלמד.

אימון שייצר תחבולה ויבחן את הצלחתה, ימקסם את המגע ויבחן את יעילותו, יאתגר את האיסוף ויבחן את יכולת האש, יבחן תהליכים רבים בכניין הכוח ויעצים אותם או לחילופין יביא לגריעתם, ומעל הכול, יעלה באופן משמעותי את כשירות כוחות היבשה למלחמה.

תהליך זה אינו תלוי בהכרח במשאבים יקרים, אלא ראשית "בהורדת האסימון". בהבנה ראשונית של הרברים דרך החיכוך הבלתי-מתפשר, שעיקרו תלוי בשימוש נכון ומושכל באמצעים העומדים לרשות צה"ל כיום. זאת בנוסף להתאמות הנדרשות ולימוד המפקדים דרך התנסויות איכותיות, שונות וחדשניות, שיגרמו להם להבין יותר טוב את האויב.

אני סבור שדרג המ"פ עד המח"ט נדרשים לבצע תרגילים איכותיים כמפקדי אויב, לרבות נוה"ק וניהו"ק במקביל להכשרתם כמפקדים במאמצי התמרון והאש בצה"ל.

תהליכים אלה יהיו חייבים לכלול תפיסת איוונים ייחודית, הקובעת תרחישים ייחודיים ופרטניים בהתאם למטרות, להישגים הנדרשים ולאופי היחידה. באימון חשוב שיהיה כל מה שנדרש עלימנת

ה"כחול" ל"אדום" איכותי ומלמד. כמה דברים נדרשים כדי למצות את התהליכים וליצור מפגש מלמד ואיכותי בין "כחול" ל"אדום":

1. קביעת ההישג הנדרש לתרגיל.
2. קביעת סוג התרגיל והמפגש (דו"צ מנוהל או חופשי).
3. תיאום וסגירת מערך הבקרה והשיפוט, הכולל את "התמונה המודיעינית השלמה" בין ה"כחול" ל"אדום".
4. הכנת הכוחות באופן מקיף וברגש על התכנון המבצעי.
5. למידה וסיכום משותף ("כחול" ו"אדום").

המלצות לאימון האידיאלי בזרוע היבשה בתחום אימון מדרמה מציאות

מטרת האימון המרכזית תושג דרך ההתנסות של הכוחות עצמם כאויב, בחיכוך בלתי-מתפשר ולאורך זמן (ראו תרשים 4). הכוחות המבצעיים, כלומר המ"מ, המ"פ והמג"ד, יערכו מפגשים בהם אלה יהיו כוח "כחול" ואלה כוח "אדום", ולאחר מכן יתחלפו בתפקידיהם וחוזר חלילה. לאחר מכן יהפוך המ"פ לכוח תוקף (כוח "כחול") וכן הלאה. תהליך הלמידה הזה יביא את המפקדים להיות טובים יותר, מקצועיים יותר ובעיקר מבינים יותר את האויב.

בראייה עתידית, על התהליכים לטיוב ושכלול האיוונים בזרוע להיות בנויים על שיטת אימון שונה, הכוללים מפגשי "כחול" ו"אדום" שאינם מאפשרים רגעי חסד באימון כפי שהם אינם מאפשרים אותם בקרב. איוונים

